

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XII.

V Ljubljani 6. prosenca 1859.

List 1.

Nektere vošila za novo leto.

De bi prineslo novo leto,
To je, devet in petdeseto.
Nam toljko sreče, kolikor dni!
In vsim naj še poverh deli:

Duhovnu:

Sadú zadost za njega trud,
Veselje dušno ino mir.
De bi zveličal brez pomud,
Vse duše, kterih je pastir.

Gorečimu učeniku:

Učencov pridnih brez števila,
Sadú zadost, obil' plačila.

Učencu:

Sedem darov svet'ga duhá,
Kerstno nedolžnost, mir srcá.

Višjimu:

Ljubezen enako za vse podložne,
Vedno tolažbo za vse otožne.

Podložnimu:

Voljno pokoršnje brez mermranja,
Jako veliko dobriga djanja.

Pisavcu:

Um bister, katoliškiga duhá,
Olikano pamet, blagoto srcá.

Bravcu:

Časa obilno, spisov zadosti,
V njih pa veliko prave modrosti.

Bogatinu:

Naj napolnuje dnar mu vse kote,
Ako tolaži vboge, sirote;
Naj zapusti ga vse premoženje,
Ako ga pelje v večno terpljenje.

Revečnu:

Bodi pri Ježušku v jasliah na straži,
De se ti žalostno serce vtolaži;
Revšnja v nebó je naj varniši pot,
„Tudi sam Jezus ni hodil drugot“.

Pijancu:

De naj že skorej naj se spreoberne,
Prejden ga večnosti groza zagerne.

Rokodelcu:

De bi nedelje ne pozabil,
Sicer bo sam seb' šegen pograbil,
In še na zadnje s prazno rokó
Težko zagrešen šel pod zemljó!

Zdravimu:

Zvezdo spoznanja, de od Bogá,
Je ta dobrota, ki jo imá.

Bolnimu:

Zdravje, v boleznih dušno moč,
De mu bo krajši dolga noč.

Lašnjavcu:

De bi živ človk verjet' mu ne hotil,
Naj bi gerdóba se sam osramotil.

Berlavcu s zdravimi očmi:

De bi ne taval v čerhi noči,
In ne zamudil dušne pomoči.

Vsim vernikam:

Milost in sreča v dobi človeški,
Urno po smerti blagor nebeški!

Veselo novo leto!

Minulo je staro, minulo je sveto leto. Od obojiga se zamoremo zadovoljni in hvaležni ločiti in novo leto z novo serčnostjo začeti. Slovenec sploh lepe nauke hvaležno sprejme, ima saj voljo jih spolnovati, in nikoli niso čisto brez sadú. Molčimo zdaj od družiga in opomnimo samo, de tudi male iskricice iz Danice ne padajo na pusto zemljo; — že velikrat smo se tega prepričali. To prepričanje naj ljubim bravcam in pisavcam serčnost daje, de naj podučne prigodke, na ktere kakor si bodi naleté, radi Danici pošiljajo, ker s tem je dvojin namen dosežen; enkrat, de se ne zgubé, in potlej, de služijo v duhovni živež. Kjer se dela za občno korist, naj gre spat izgovor: „Kaj pa bo, če bomo vsako reč med ljudi razglašali?“ Storitó to vselej z dobrim namenam, in porok sim vam, de bo dobro, ker s tem se keršanski duh ohrani in poživljuje. Nočemo delati po farižejevo, ki po ulicah svoje dobre dela raztrobuje; hočemo pa delati po nauku našiga Gospoda, ki priporoča: Naj sveti vaša luč pred ljudmi, de vidijo vaše dobre dela in hvalijo Očeta, ki je v nebesih. Tedaj le serčno pero v roko, kadar se zamore s čimur koli keršanski duh zbudovati!

Serčno pa se moramo nadalje veseliti, ako se ozrimo na blagočutnost, s katero ljubi bravci naše Danice s toliko radodarnostjo podpirajo vse kar je dobro in koristno, zlasti kar zadeva sv. misijone ter razširjanje sv. vere. Kdo bo ostel veči in manjši darove, ki so bili le pretečeno leto v Danici zaznamnjani? Samo za Knobleherjevo zadevo imamo že čez 900 gold., za Lavtizarjev misijon v tem kratkim času že blizo 400 gold., koliko pa sploh za afrik. misijon in za misijon g. Olivieri-a? Tudi naših domačih zamurcov, ki v šolah zmiraj napredovajo, blagoserčni dobrotniki in prijatli naši nobenkrate niso pozabili. Bog jim bodi milostljiv za njih dobrote tu in tam! — Posebno nas veseli, de tudi marsikteri latinski šolci po več mestih, in zlasti v Ljubljani, Danico z doželenim dušnim pridam berejo, in ako kdo zastran kterih učencov sem ter tje kaj potoži, se pa pri družih tolikanj lepši duh in djanje razodeva. Ravno to veljá tudi od služabniga keršanstva in marsikterih družih, ki si od svojiga maliga pridobitka z veseljem pritergujejo nektere krajcarje za Danico, de jo o praznikih prebirajo.

Ako se ozrimo tudi na pretečeno sveto leto, ki smo ga v začetku omenili, moramo v posebno veselje in duhovno tolažbo vernih reči, de se veliko dobriga od njega sliši. Kar vemo, so bile ljubljanske cerkve prav obilno obiskovane, veliko molitve se je storilo in spovednice so bile več del obsute od skesanih spokornikov; tudi pri Božji mizi jih je silno veliko bilo, in marsikaj lepiga se je sicer slišalo in razodevalo tudi od družih krajev, iz česar smemo sklepati, de sveto leto v ljubljanski škofiji ni preteklo brez veliciga duhovniga prida. Konec pretečeniga leta je tedaj še zadosti vesel, Bog daj tudi zanaprej obilno dobriga in vsim ljubim bravcam in pisavcam skupaj veselo novo leto!

Juri Dolinar. *)

Ozka, pa dosti prijazna dolinica z vasicama Vovče in Pódobéno pelje popotnika iz Polján na Gorenškim skoz lepo górsko pódfaro Javorje proti líčnimu gorovju, ki ima verhunce Blegaš, Koprivnik, Mladi in Stari verh, zmed kterih je pa le naj višji nekaj bolj, če tudi premalo znan. V prvi imenovanih vasi, namreč, na Vovčah, v loškim okrožji, je bil naš ranjki slavni rojak doktor Juri Dolinar rojen. Ravno véliki četertik, 19. mal. travna 1764 mu je prvo solnce posvetilo, in ravno tisti dan je bil v farni cerkvi sv. Martina v Poljanah od v. č. gosp. Luka Maček-a, duhovniga pomočnika, s sv. kerstam pridružen množici vernih Kristusovih ovčic. Njegovi starši, Miha in Jera, rojena Keršisnik, so bili pošteni gostovi brez lastniga posestva.

Poljanci so sicer bolj počasni, kakor tudi njih beseda, vender pa zdraviga uma, dobriga serca in pogosto prav dobre glave. Tudi naš Jurče je razodeval pogosto že v otročnosti veselje in nagnjenje za nauk, ktero pa bi bilo pri revnim stanu njegovih staršev le nagnjenje ostalo, ako bi previdnost Božja ne bila pota odkazala, po kterim se je to serčno hrepenenje mladimu fantiču spolniti zamoglo. Imel je namreč njegov oče dobriga prijatla Naceta, ki je bil vratár pri častitih očetih frančiškanih v Ljubljani. Dober prijatelj pa več veljá kot mernik zlatá. Temu dobrimu Nacetu tedaj oče pripoveduje, ko nekda v Ljubljano pride, kako in kaj je z njegovim Jurčeta in kaj de je obojih serčna želja, in Nace mu precej na ponudbo dá, de hoče fanta za cerkveniga strežeja sprejeti. Tako je Jurče prišel v Ljubljano in s svojim lepim in modrim obnašanjem si je kmal pridobil vse serce Naceta, svojiga ljubiga dobrotnika. Ker je v samostanu več študentov živež dobivalo, so le-ti tudi mladiga Dolinarja nekoliko učili; on pa je tako lepo in urno napredoval, de je njegov dobrotnik Nace sklenil, ga v šolo dati.

V šoli mu je od konca veliko prizadjala nemsina, v kteri se je učilo; tode s svojimi izverstnimi duhovnimi zmožnostmi in stanovitno pridnostjo je on ta napotljaj kmal premagal. Nace, sam ubožin, je bil tako njegov prvi dobrotnik. Pač lep nauk, de zamore tudi reven človek prav veliko dobriga storiti, samo de ima serce in keršansko ljubezen v njem. Dolinar pa tudi ni bil tak kakor mnogi učenci, ki svojih dobrotnikov le prehitro pozabijo, ali pa jim še serce z britkostmi napolnujejo; vse njegove žive dni mu je gorela v blagim sercu naj priserčniši hvaležnost do Naceta dobrotnika, in vsak dan se ga je v svojih molitvah spomnil. Med veliko revšino se je Dolinar šolal in dalje učil; pomagal si je pa poznejši s postranskim učenjem družih. Tisti čas je bil v Ljubljani v šolah tudi ranjki Tomaž Dolinar, iz Dorfarjev pri škofji Loki, ki je bil naslednjč profesor na dunajskim vseučilišu; bil pa je več šol pred Jurjem Dolinarjem. Tomaž in Juri sta bila skoz vse šole prva med svojimi verstniki, nista si bila v rodu, de-siravno enaciga imena; bila pa sta si prijatla od mladosti. To prijaznost je Tomaž do Jurja tudi pozneje pogosto dal na znanje, de-siravno je bil sicer zakernil na pot, ki je milovanja vredna.

Leta 1784 je bil Juri svoj nauk na akademiški ljubljanski gimnazii dokončal. Več bivših jezuitov je bilo njegovih učencikov, ktere je vselej z veliko hvaležnostjo v misel jemal, zlasti bivšiga jezuita O. Morautsher-a. Njegovo vesoljno šolsko skazovanje — absolutorium — spričuje, kako lepo in pošteno se je obnašal v šolah; v njem se tole bere: „Testatur eum in hac caes. reg. Academia humaniores scholas ea singularis industriae et excellentis progres-

sus commendatione absolvisse, ut tam in latinis quam graecis literis primum semper locum inter condiscipulos tene-ret ac singulis annis primo praemio condonaretur; mores vero quod attinet eos constanter prae se tulit, ut ob morum maturitatem, probitatem integritatemque caeteris exemplo esset, omnemque commendationem mereatur“. Veliko darilno medalijo iz šol gosp. Jurja Dolinarja hrani ko drag spominek njegov sin, blagorodni gospod Janez Kerst. Dolinar, svetovavec víkši deželne sodnije v Terstu. Leta 1785 je doveršil v Ljubljani prvo modroslovsko leto „eximia cum applicatione et eminenti profectu, s posebno pridnostjo in izverstnim napredkam“. Ker so bile l. 1786 modroslovske šole v Ljubljani nehale, je čisto z malimi pomočki popotval v Gradec, se tamkej nadalje šolat. Tam je bil ves ptujic na ptujim, in je kmal prišel v veliko pomanjkanje. Kdor pa Boga ne zapusti, tudi Bog njega ne zapusti. Bivši jezuit O. Bivals, njegov profesor, je kmal spazil Dolinarjevo pridnost in marljivost, in prav nenadama mu je preskerbel ravno izpraznjeno šolsko zalogo ali štipendijo za 80 gold. na leto, ki so mu bili na enkrat gotovo izplačani. Kako razveseljen de je bil, ko se je bila previdnost Božja tako usmiljeno nanj ozerla, je zaznamjano v njegovih spisih in je vredno, de se razglasi. „Kar neprevidama sim bil silno obogatel; nisim vedil na prvi trenutek, kaj čem s tolikim denaram? Naj pred sim se spomnil svojih ubožnih staršev. Kar precej spravim skupaj več zlatov kakor sim jih ravno prejel, bilo je 53 gold., in jih nesem na pošto za svojiga očeta“. Tako je zapisano, in tako je osrečeni sin svoj denar obrnil nar lepsi kakor koli ga dober sin obrniti zamore. Zato se mu je pa tudi dobro godilo in je dolgo živel na svetu; nar boljši del pa zanesljivo zdaj vživa. (D. sl.)

Zlate in černe čertice.

Jako se ločijo vozarji na železnici memo vozarjev na cesti; zakaj ti na popotnika, če le ni preskop, radi čakajo po več ur, na une pa mora popotnik čakati, in če on le minuto zamudi, mu zgine hlapon spred oči. De torej parnika ne zamudim in druge opravila o pravi dobi vredim, stopim v Ljubljani v štacunico nekaj kupit. Gospodinja mi urno in lično zvezuje kupljene reči, kar zavzoni poldne. Glej troje otrok prisópe k materi v štacunico in tudi oča se pridruži. Mati se prekriža in moli z otročici angelsko pozdravljenje na glas, pa tudi mi vsi, ki smo ondi bili, smo ob enim glasno molili.

Tako je prav! Ni li to lepa čertica kristjanske omike? Mislim, de ta kristjanska mati ni prebirala Šilarja in romanov in tudi ne prebira večniga Juda, pa je vender omikana in se nadjam, ako jo Bog poživi, de se bo še tukej radovala svojih otrok.

Nekaj ur vstrani železnice pridem v kerčmo, ko so ravno obedovali. Želim jim Božji blagoslov in vprašam, če bi tudi jaz kaj jesti dobil. Gospodinja vstane in hoče meni jed pripraviti. Ročno jo vmirim, rekoč: Prosim vas, mati, ostanite pri mizi, zakaj meni se dve ur za kosilo kar nič ne mudí. Kmalí na to pa tudi poldne zavzoni. Mati položi žlico, vstane in celo omizje ž njo. Vsi skupej zmolijo na glas angelsko češenje in ravno tako z glasno molitevjo sklenejo obed.

Ta kerčmarica, de-siravno pokriva svojo glavo s pečo, ni brez omike, in se smé po pravici tistimu številu prištevati, kakor se bere v 3. kralj. bukv. 18., ki ne pripoguje balu kolén in njemu v čast rók ne poljubuje. — Ako se po Kristusu imenujemo kristjani, se tudi ne smemo njegovih naukov in šeg, ki jih sveta katoliška Cerkev skerbno varuje, nikdar sramovati, drugač bi bilo ime le zmotljiva laž. Kristus je vzel kruhe in dvoje rib po besedah sv. Luk. 9. 16., je proti nebesam pogledal in jih je blagoslovil; in po večerji, kjer je Jezus bil s svojimi aposteljni, so izpeli, kakor piše sv. Matevž 26. 30., hvaležno pesem. Torej so se sv. aposteljni od Jezusa naučili moliti pred

*) Ze precej po smerti tega blaziga moža, smo bili dragim bravam popis njegoviga življenja obljubili, kar pa še le zdaj spolnimo, ko smo dobili tvarino zanj iz popolnoma zanesljivih virov. Vr.

jedjo in po jedi. Te lepe šege pa tudi resnično omikani kristjani nikdar niso in je tudi ne bodo opušali.

Veselo je biti med dobrimi prijatli in znanci, vendar je pa skorej večasi za popotnika dobro, da ljudi, s katerimi popotva in tudi v njih družbi obedva, celo ne pozna. Pridši v gostivnico, se vsedem k mizi, kamor se nabere kmali več gostovavcov, ki so mi neznani bili.

Natakarica vsakiga redama pobara, kaj bi se mu poljubilo jesti in piti. Skorej vsak naročujevaje zastran jedi in pijače boza natakarico po obrazu, in kadar se jedila razstavijo na mizo, si urno vsaki berke popravi in postreže marljivo svojemu nepokojnemu želodcu. Po jedi slehern berke obrise, plača obed in odide.

Miloval sim ubogo natakarico, kateri bi se o kratki dobi utegnila zavolj raznih rok, če ne družiga, rudeča barva izobraziti z obraza. Vender se nisim toliko nad tem spotikoval in tudi zato ne, ko so gostovavci pred jedjo in po jedi opušali molitev, misleč, da bi utegnili biti kake druge vere. *) Zakaj meni je ta nadloga lastna, da rad pozvedujem raznih narodov in ver posebne običaje in šege, torej komaj gostovavci pete odmaknejo, hipama pobaram: „Kdo so ti gospodje bili in ktere vere so?“ In ko zvem, da so njih starsi katoličani, in da so v katoliški učilnici se izobrazovali, sim debelo gledal in sim komaj verjel; podprem svoje čelo ter otožno zdihnem: Oj omika!

Popotnik pridem v postu v kerčmo. Lepo zložno sim se vozil, zdrav sim bil, torej naročim večerjo, ki ni postnima listu nasprotovala. Pridruži se nekaj gostovavcov, ki jih tudi nisim poznal. Obilo se pogosté s pečenko, in nekteri v spomin posta si velijo na poslednje še okrožek fežola prinesiti. Vsi ti so mislili, da so kaj dobro omikani katoličani. Ako se jim tudi zamerim, jih vender ne morem nikakor katoličanam pristevati, ker verujem v nauke sv. evangelija, kakor se bere pri sv. Matevžu 18. 17.: „Če pa kdo Cerkev ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očit en grešnik“. Zares je slehern preserčniga milovanja vreden, ki misli s tem omiko razodevati, če on sv. Cerkev zaničuje in celo v djanji zasmehuje njene povelja!

Černima čerticama naj tretjo pridružim: Neki postni petik zjutraj se po železnici vernem domu. Na potu zve-mo, da se bo hlapon s popotniki vred nekaj ur zastran napotlejev na nekim kolodvoru mogel muditi. To zvedivši, si precej mislim, da toliko popotnikov dansi, ko je petik in post, ne bo kaj zelo kerčmarju po volji. Ali komaj se popotniki vmestijo v kerčmo, in ko nekoliko pozneje za njimi pridem, jih je bilo že veliko število z orožjem previdnih zoper lakoto. Deržali so namreč brez okrožka, vile in noža v rokah gole klobase ter so z njimi okrog ust hujše mahali ko v vojski vojsaki z mečem zoper sovražnike.

Zdelo se mi je, da sim med popotniki sam katoličan. Nekdo, ki je ravno klobaso poručal, se mi prijazno bliža ter me vpraša, naj mu brez zamere povém, kje de stanujem, in tudi jaz ga poprašam za njegov rojstni kraj. Tudi ga vprašam, če je v tistim kraji mnogo katoličanov, in mi pové, rekoč: „V mojim rojstnim kraji smo skorej vsi katoličani“. No spet sim nekaj slišal, kar mi ni bilo celo nič ljubo. Na to se poslovim, pospešim korake proti domu ter sklenem, se popotovanja in kerčem ogibati o postih in ta-

*) Opomniti je tukaj prilika, da so v ti reči neverniki pogosto vse bolj pošteni kot naši izobraženci. Pravil je gosp. provikar Kirchner in tudi nekaj iz lastne skušnje vemo, da je pri Muslimanah po njih mestih, pri gostovanji, očitnim življenji sploh kar velika reznost in spodobnost, in ne vidijo se nesnage, kakoršne tako pogosto keršanske ulice, gostivnice itd. skrunijo, da se Bogu usmili! Celó od zamurcov je pravil, kakor je tudi nevarno v njih natornim stanu, da ni nikoli zapazil tudi naj manjšiga poželjiviga pogleda ali migljeja mladih možkih do družiga spola, nikar pa že družih netočnost mnogih kosmatih „omikancov“ naših, ki so že davno prodali lepo sramožljivost in jo tudi drugim z obraza in iz duše dergnejo s svojimi omadežnimi rokami. Vr.

kih dnéh, ko sv. Cerkev veleva, se nekterih jedi zderžati in jih ne brez razločka vživati, dokler ne zvem, da se katoličani o takih dnéh obedovaje zamorejo ločiti od cerkvenih zasmehovavcov.

Čudno je res, kadar v gostivnici okrog katoličana, ki je zvest sv. Cerkvi, ljudje jedi vživajo, katerih se resnični katoličan o tisti dobi ne posluži. Kdor je terden v veri, kakor je Eleazar bil, se ne dá pohujšati v taki zadevi; ali ne smé se pozabiti, da v novi zavezi tudi vsi Izreelci niso Eleazarji.

X

Misijonske naznanila.

(Dalje.)

Že je bilo lani omenjeno, da so zamurci prijazni in se dobre kažejo, dokler je gosp. provikar Knobleher med njimi, potem pa jamejo zoper misijonarje rojiti, ki so pri njih ostali. Tudi to leto ni bilo boljše. Ko je g. Knobleher 30. vel. serp. 1857 Gondokoro zapustil, so bili zamurci precej bolj prederzni; že drugi dan so zid pri misijonski hiši prederli in nekaj steklenk ugrabili. Sosed, ki mu misijon pet otrok redi, je 10 dni pozneje s strašno serditostjo in oborožen prilomastil in je hotel imeti tri vole zato, ker misijonarji po večkratni nepokoršini niso hotli otrokam kosila dati. Ob naslednji setvi je bilo bolj mirno. Ko je pa tudi mala misijonska ladija „Zamurec“, odjadrla, so vnovič jeli rojiti. Poglavar Medi sam je vse preklje iz misijonskiga dvoriša čez zid zmelal, da bi z njimi svoj nasejani tobak ogradił. Ko so mu to očitali, je jel tako togotno vpiti in divjati, da je prihrumelo veliko ljudi, ki so vris zoper misijonsko hišo delali, in le s tem so se misijonski oteli, da so vse vhode založili. Konec tega je bil, da so jim ti divjaki poropali vse gosi, vse ovne, robo nekterih služabnikov in marsiktere druge reči. Med vednim naganjem in nadlegovanjem je preteklo leto 1857.

Ranjki g. Ueberbacher je torej rekel, da v tih okolišinah misijon ne more tam gori družiga storiti, razun kar v šoli, v ktero smé vsak priti, in kak dober nauk sprejeti. De se prepričamo, kako težko je gg. misijonarjem kaj storiti, je dosti ako se na keršanske naše kraje ozrimo. Koliko se vender v živo govori, p. na prižnici, v spovednici, v šoli; ali kako malo malo vse izdá! Kteri obdivjan mladeneč se spreoberne, ako se toliko pretresljivo pridigo sliši? Koliko v pregreho zarašenih možakov se dá omečiti, ako jim se tako občutljivo njih prihodnjo nesrečo popi-uješ? Molčimo pa že celo od keršenih nesramnežev, kateri nar lepsi resnice in nauke kar brez strahu in groze zaničujejo! Ako bi prišel terdovratni zamurec v prvi pekel, mora terdovratni kristjan priti v dvanajstiga, in če bo zamurec, ki zatisne ušesa zveličavni resnici, s šibami tepen, mora hudovoljni kristjan, ki je p. sveto leto zaničeval itd., s škorpjoni tergan biti.

Ako hočejo pa misijonarji šolo ohraniti, jim je treba silo veliko pomočkov; zakaj zamurec hoče plačan biti, ako v šolo hodi, on hoče zato živež dobivati, zakaj moliti in jesti ima pri Barjanih en pomen. Tode odraseni zamurec solar s tem se ni zadovoljin; ako dobijo otroci kuhaniga žita, se on hoče z misijonarjem kar k mizi vsesti. Mož, ki sicer ni hude volje, in je zastoj čakal, da bi ga k mizi vzeli, je rekel: „Se bom kaj-li zastoj učil?“ Drugi ni hotel fantinske hrane, rekoč: „Sim mar otrok, de hom to jedel?“ Tretji jo je zarobil: „Jest, velik, bom z otroci molil?“ — Kolika nehvaležnost in napuh pri neobdelanih zamurcih! Tode manj se jim mora zameriti, ker ne njim ne njih očetam ni dosihmal se nihče pravil, da sta napuh in nehvaležnost tolikanj gerda greha; ponižnost in hvaležnost pa tolikanj ljubeznjivi čednosti.

Nadležna se nam zdi lakomnost pri revežih, ki dobivši ne mara dva darova se tretjiga hočejo. Ta pregreha se kaže prav osorno pri divjih zamurcih; ako se mu dá žita, hoče se mesa, potem tobaka, mleka, poslednjic steklenk

ali bisernic, in ko bi se mu vse dalo, še bi ne bil zadovoljin, ker se dela kakor bi imel pravico, živeti ob premoženji in žulih družih ljudi. In ko mu misijonar vsega ne privoli, mu je „alaron“ — malopridin, sovražnik.

Po Knobleherjevih naznanilih je v gondórkorski okrajini 38 sort drevesniga sadja, večidel tečniga in dobriga, ki v Evropi naj večidel še po imenu ni znano. Iz nekterih se delajo zdravila, olje in pijače. Vender so pa Barjani prenemarni in preleni, de bi se pečali z rejo sadja. Le, ako mu veter seme z bližnjih hribov na njivo prinese in klica požene, zamurec drevesce ogradi. Torej stojé veličanske drevesa, v katerih senci popotniki ob dnevni vročini hlad in poživlje vživajo, in domačini jih nedotikljive čislajo. Gospod Knobleher je pri misijonistični zasadi neko zelišnico in drevesnico ali botanišk vert, de misijonarji ne bodo le ob sadji živeli, ki se jim z Egipta donša.

Mesec na mesec je v njim več sadja. Banane, smokve, granati, citrone, giste, posebno dobro grojzde rase in se prideluje v njem. — 20. vinotoka (oktob.) je strašni vihar napravil silno škodo na vertu, pri hiši in kapeli, pri ladii „Zamurec“, in pri domačinskih hišah.

Desiravno so pa marsiktere mikavne reči v tem kraji, je vender vspeh tako počasni in zadržki toliki, de novi g. provikar misli Gondórkoro opustiti, v katero je bil ranjki g. Knobleher ves zaljubljen, in namenil je pri sv. Križu misijonske moči bolj sterniti. Nejevoljni so namreč gospodje ko pri divjačnosti in tatinstvu ljudstva ne morejo kej opraviti. Kaj neki prida storim, je rekel gosp. Kaufmann, ko moram ves ljubi dan na kisti sedeti, de bi to malo zaloge zamurci ne pograbil? — Pri vsim tem pa vender mislimo, de bi bilo škoda, kraj opustiti, ki ga je naš ljubi rojak s tolikim trudom pridobil in ohranil; kjer se je že več let naj svetejši dar sv. maše Bogú opravljaj, kar poprej od začetka sveta še nikoli ni bilo; kjer je vender že mala kersanska občina iz domačinov. Počasi bi se mende sáj kaj dalo opraviti. Ko bi kdo samih potepuhov iz mest in kmetov in tistih nesramnih ponočnjakov in terdih fantov skupaj spravil in jih hotel vnovič pokristjaniti: ne vém ravno koliko lažji delo bi imel, kakor uni med zamurci. Molimo, mi Slovenci, de bi se misijon v Gondórkori ohranil, če je Božja volja, ki ga je naš ljubi Ign. Knobleher začel, in zaupajmo, de tudi on v nebesih ne bo pozabil, kar je bilo na zemlji njegovo naj večí prizadevanje. (Dalje sl.)

Še en oglas o „Marijnim zvonenji“.

Kar je v tem pisal „častivec Marije D.“ v 25. listu Danice, ravno to, in iz enačiga vzroka in v enaki namen želimo vsi častivci Marije tudi po družih mestih in vaseh, kjerkoli je po več cerkvá. Pa vse té občine in pravične želje ostanejo le prazne, in nam ne napravijo edinosti v tem zvonenji, dokler cerkovnike (mežnarje) le opominamo ali prosimo za-njo — če tudi očitno po časnikih.

Čujte, kaj je pisavec teh verstic slišal na svoje ušesa iz ust mestniga cerkovnika na vprašanje, zakaj de ravno on ima navado, poldan in omarijo zvoniti še le potem, ko je že po vsih družih cerkvah odzvonilo. „Naša cerkev ni dekla družih“, se ponosi svobodnik, „ona je gospodinja v svoji fari, in se derži svojiga domačiga reda, ne pa sosednjih cerkvá“. Tako gotovo mislijo vsi enaki svobodniki, in se tudi ravnaajo v zvonenji po tem načelu, kjerkoli je to njih volji prepušeno. Edini zdatni pomoček, občno zaželeno edinost v Marijnim zvonenji hipama vpeljati, je le zedinjen ukaz opravičenih zapovednikov. Naj se poskusi ta nasvet, in — že prihodnji dan se bo po vsim mestih pri vsih cerkvah h krati zvonilo angelsko česenje — tako zjutraj, kakor opoldne in zvečer. — Naj bolj naravno pa bo, de se v tem vse druge mestne cerkve ravnaajo po véliki ali glavni cerkvi. *) Saj tako tudi pobožni hišni dru-

*) Znano nam je mestice, v katerim so saj pred nekim časom (mislim de tudi še vselej) pri vsih cerkvah o pravim času zvo-

žini navadno le mati naprej moli vse skupne molitve, družina pa za njo; tako vsi h krati začnejo in h krati nehajo. Ali ni vredin tako lep in spodbudin družinsk zgled, de ga tudi cerkve posnemajo v svojim klicu k molitvi po Marijnim zvonenji?

De pa ta reč ne ostane le pri polovičnim vredenji, temuč de se natanko vse ob enim določi, kar je o tem žeteti; naj se pripusti in zapové Marijno zvonenje vselej le takimu človeku, ki že zapopade namen tega cerkveniga klica k molitvi, in ki le toliko časa zvoní angelsko česenje, de ga med tem lahko tudi sam zložno in pobožno odmoli; nikoli naj pa se ne pripuša otročajnarjem, ki se večidel le tropama pulijo za verv, in zvoné brez konca in kraja, de lahko še zvon poškodvajo. — Tako — z enakočasnim Marijnim zvonenjem le po pametnih ljudeh — bo vstreženo tudi tistim, ki se s predolgo časa odkrito glavo v vetru ali mrazu bojé prehlaje in škode za zdravje, in se še drugim odvzame priložnost tožiti, de morajo večkrat zavolj predolžiga ali različnočasniga Marijniga zvonjenja klobuk po celim mestih v rokah nositi, de bi komu pohujšanja ne dali. —k.

Marii!

Slava Ti, Marija! Že od veka vekov b'la odbrana. De boš svetu kdaj v rešitev dana; Slava Ti, Marija!	Slava Ti, Marija! Mnogo Si za nas težáv prestala. Clo za nas v smert si sina dala; Slava Ti, Marija!
---	---

Slava Ti, Marija! Vredna biti mat' Rešnika sveta, Si brez vsega madeža spočeta; Slava Ti, Marija!	Slava Ti, Marija! Ko prestala si težave sveta. Bila Si od Sina v nebo vzeta; Slava Ti, Marija!
--	---

Slava Ti, Marija! Si rojena, angelska Devica, De postaneš kdaj nebes Kraljica; Slava Ti, Marija!	Slava Ti, Marija! Kaže celo Tvoje nam življenje. Kam de gre naj našo hrepenenje; Slava Ti, Marija!
---	---

Slava Ti, Marija! Svetiga Duha Ti obsenčenje Dá spočeti Jezusa — Rešenje; Slava Ti, Marija!	Slava Ti, Marija! V nebu z Jezusam sedaj kraljuješ. Naše prošnje njemu izročuješ; Slava Ti, Marija!
--	--

Slava Ti, Marija! V čistimu naročju Si nosila. In nebešk'ga kralja nam rodila; Slava Ti, Marija!	Slava Ti, Marija! Oh, de b' mogli tud' mi k Tebi priti. Večno s Tabo v ráj' se veseliti; Slava Ti, Marija!
---	---

Slava Ti, Marija!
Dokler zemlja stala, naj ne jenja,
Teb' dajati slave in česenja;
Slava Ti, Marija! Jož. Levičnik.

Slovesno prenešenje sv. Feliksa mučenca. *)

Ker je bil praznik sv. Štefana, perviga katoliškiga mučenca, v slovesno prenašanje sv. mučenca Feliksa iz cerkve Marije Device pred mostam na njegovo pravo mesto k sv. Jakopu že dolgo popred odločen, se je to prenašanje, akoravno je sneg hudo nalétoval in bil precej zapadel, vender le tisti dan obverševalo. Po osmih zjutraj je šla procesija iz šent-jakopske cerkve po sv. Feliksa, in kmalo se je bila pridružila neštevilna množica pobožnih častivcov tega spričevavca Božjiga iz vsih stanov in starost iz mesta in bližnjih krajev, in zvedilí smo, de bi bili vérni od več krajev tudi po 6 ur hodá deleč k tej slovesnosti prišli, ako bi jim zelo gerdo vreme upanja ne bilo odvzelo, de bo ta dan prenašanje. Sv. truplo je bilo od prečastitiga škofoviga

nivci stregli, in ko je zvon v véliki farni cerkvi vdaril, so ga vsi drugi spremljali in tudi z njim vred jenjali, de je bilo prav prijetno slišati.

Vr.
*) Mučenci, morebiti bolj prav spričevavci, po greškím marterniki se imenujejo tisti sveti služabniki Božji, ki so sveto vero s tem pričali, de so svoje življenje zanjo dali, zanjo mučeni ali martrani bili. Mučeneo je iz stare slovensine, pa že pozabljena beseda. Vr.

namestnika in stolniga prošta, gospoda Antona Kos-a, iz lavretanske kapelice vzdignjeno in s kadenjem počeseno; osem zurjenih semeniških pevcev je pelo predpjev: „Vidi Dominum“, in litanije vsih Svetnikov, v katerih je bil za sv. Vincencem tudi sv. Feliks trikrat na pomoč poklican. Štirje duhovni po dijakonsko napravljeni so nesli truplo sv. mučenca, ki je bilo s prelepim, skrinji miru in sprave podobnim pokrivalom pokrito, in na vsaki plati je svetilo 5 enako praznično oblečenih učencov pri 10—12 letih iz domače fare; pred njimi so šli č. OO. frančiškani, za njimi 4 visoko častitljivi gospodje korarji, in na zadnje prečastitljivi gospod prost s svojimi spremljevalci, vsi skupej z gorečimi svečami in oljkinimi vejicami. Za temi so se verstili imenitniši gospodje in ljudstva, kolikor so ga mogle prostorne ulice ob straneh pri vsi procesii obsegati.

Ko so sveto telo med vednim petjem psalmov in drugih pesem v cerkev sv. Jakopa prinesli, so ga položili na altar, ki je bil v velikim prezbiteriji napravljen, in potem so ga odkrili. Vsi sino ostermeli nad milo, resnobno, prijazno in neizrečeno lepo napravljeno vošeno podobo, v katero so vse prave sv. kosti svetnikove zložene in se tudi na čelu, na desni roki in na desni nogi viditi zamorejo. Vse truplo je z zlatam nanizano in olepsano, in njegov pogled človeka tako presune in prevzame, da se ga res učeni in priprosti še zdaj nagledati in načuditi ne morejo.

Po veliki sv. maši, ki so jo imeli prečastiti generalvikar s prostovo častjo, so po nemško pridigovali v. č. g. špiritval, doktor Henrik Pavker, in so izverstno in podučljivo govorili od junaške serčnosti prvih mučencov in njih pokopališ pod zemljo ali od katakomb. *) K koncu je bila zahvaljena pesem: Te Deum laudamus in blagoslov s presv. Rešnjim Telesam.

Popoldne ob štirih so imeli v. č. g. M. Mersol, semeniški podvodja, lepo krajnsko, prazniku primerjeno pridigo od česenja sv. ostankov sploh in od sv. Feliksa posebej. Pobožnih veraih se je bilo pa toliko sošlo, da je v veliki gnječi samo darovanje ali ofer terpelo poldrugo uro. — Vse je že napeljano, da pridejo te neprecenljive svetinje, v katerih čast se je tudi osmina obhajala, na svoje mesto v eno zmed kapelic na moški plati, kjer se bodo skozi steklene zaslonbe zmiraj zamogle očitno viditi. St.

Nekaj za svate.

Vsaki naród, vsaki kraj ima pri posebnih opravilih lastne navade. Te navade se različno kažejo na ženitninah in so žive priče, kaka omika in življenje je pri ljudstvu, in ktere so posebne zadeve različnih krajev. Veliko tacih navád je prav priljudnih, in ne smeje bi se zatirati, ker nič pregrešniga v sebi nimajo; le rade se z napčnimi nadomestujejo. So pa tudi med ljudstvom nekatere šege, ktere so vse graje vredne in potrebne. Naj se, postavim, že ljudje radujejo po svojim, kadar šaleži pri ženitnini prav velike zobe iz repe naredé, in jih potem rujejo, da si tudi je to ravnanje včasih nevarno. Vidil sim enkrat pijaniga godca, ki je svojimu tovaršu namesto repoviga zoba v naglosti kos žnabla odtergal. Naj prodajajo b smešnimi, ne pregrešnimi besedami pogačo itd.; to nobeniga pohujšalo ne bo. Kadar svatje po 2 ali clo 3 dni skupej ostanejo, kar je tudi velika napaka, ne morejo v eno mero jesti in piti; poštene šale njim slajšajo vse. Dve navadi na ženitninah več krajev na Slovenskim, kolikor je meni znano, se mi prav nepripravne vidite, in zaslužite očitno grajanje.

Nekteri godci, brez kterih bi se keršanske ženitnine

tudi prav veselo lahko dokončale, imajo navado pred plesam pod oblati. V kote skedna, kjer navadno prec po poroki pred obedam, zvečer in o polnoči nekaj časa plešejo. se pred plesam vstopita 2 godca in se čez glavo edin proti drugimu prekucneta, tako da se v sredi poda z nogami terčneta. Potem se postavita v nasprotna kota in ravno tako naredita. To prekucovanje iz 4 kotov naredi podobo križa. Ko sta godca vstala, sim jih slišal reči: „Bog in ta sveti Božji križ! zdaj je pod pooblan in blagoslovljen, le urno se zasucite“. Prav lep je ta, za stari pregovor Slovencev, kteriga pobožni kristjani pred in po dokončanim postenim delu ne pozabijo; — pred plesam pa ni na pravim kraji, ne v pravim času. Kristus, nas vesomaj hvalljeni Odresenik, pod križem ni plesal in ajdovsko veselje se s svetim križem ne pričinja.

Tudi imajo nekteri godci navado, potem ko so pričó otrok z umazaním jezíkam celo noč klafali, pred ločítevjo svatov še pridigo imeti. Stopi v ta namen veči del vodja godcov na taki kraj, da ga vsi vidijo. Bere, se ve de večidel iz nesnažniga prazniga papirja, ali pa na videz iz bukev, ktere narobe derži, evangeli, to je, svete in nesvete besede skupej blodi. Potem oponasaje pridigarje med svete reči na dvoje umljive in tadi očitno pohujšljive nauke trosi. Poslednjič še kakih 20 parov okliče, in kakor čas nanese spraševanje ali kaj družiga oznani. *) Prav malo se podá pijanimu godcu s svetimi cerkvenimi rečmi norčevati, pa tudi svatje, ki take radi poslušajo, razodevajo, kako malo omike in malo keršanskiga duhá imajo. Če ravno posteno veselje postenim svatam iz serca privošim, vender mislim, da čez popisano ravnanje molčati bi ne bilo prav. — c.

Devica čem zmirej ostat'.

Marija Devica devic
Je v raju na Božji desnic';
K Marii so vzete
Device vse svete:
Devica čem zmirej ostat'.

V devici je sveti Duh zdaj,
Bo v raju nad angelece kdaj;
To priča Marija,
In sveta Lucija:
Devica čem zmirej ostat'.

Danica čez zvezde je vse,
Tud v raju deviško dekle,
V nebesih kraljuje,
Se v Bogu raduje:
Devica čem zmirej ostat'.

Kar bela je lil'ja pri nas,
Devica tam večni je čas,
Pri Bogu v veljavi,
V nebeški je slavi:
Devica čem zmirej ostat'.

Le d'vica v nebesih povsod
Za Jagnjetam Jezusam hod',
Prepeva vesela,
Vse Božje dela:
Devica čem zmirej ostat'.

Kjer drugi nevarni je spol,
Se znajti jest nočem nikol;
Boga bi žalila,
In čistost kalila:
Devica čem zmirej ostat'.

Oj, sama pač lepo živim,
Nad Jezusam se veselim,
On v mé se ozira,
Me z gnado podpira:
Devica čem zmirej ostat'.

Kaj maram za tebe, o svet?
Ti hočeš le čistost mi vzet!
Raj' dam se vmoriti,
Kot čistost zgubiti:
Devica čem zmirej ostat'.

Devica Cecilja zapój
Na orgle ponižno z menoj,
Da čistost čem branič',
Nedolžnost ohranit':
Devica čem zmirej ostat'.

Dekleta, živimo lepo,
In Jezusu dajmo rokó;
On venča device
V nebeške kraljice:
Devica čem zmirej ostat'.
Marešič.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. Ravno poslednji večer stariga leta je bil zopet prišel v Ljubljano v. č. g. Mat. Kirchner. Precej v nedeljo popoldne je odrinil dalje proti Rimu, kjer

*) Pač dobro bi bilo, ko bi bili marsikteri to pridigo slišali, ki od takih reči veliko manj vedó kot slepec od barv, pa vendar po svoji slepoti modrujejo in tako neumno bledejo, da bi se jim mogle teleta smejati, ko bi tako žvekanje ne izhajalo iz spačene volje in hudobije. Kaj pa, da bi taki možaki drugači govorili, ko bi se prenašale kosti kaciga posvetniga pisca, ali kje ne mara tudi Konfucja ali Mohameda. Vr.

*) Koliko se taki ostudneži včasih prederznejo, le en zgled: Imenovani godčevski govornik verže ženski srajčnik čez pleča, in v rokah derži kuhensko cunjo za brisati, in stopi na klop pri peči. Med oznanili so mende bolj imenitne enake: Kna je omožilnik zgubila, če ga je kdo najdel ali odnesel, naj ga gotovo nazaj odrajta, ali naj jo vzame itd. In to vprico otrok!!

se bo v kratkim sklenilo in slišalo, kako de bo nadalje z afrikaniskim misijonom. Odpeljal bo s to priliko v Neapel tudi 2 zamurčka, ki jih je bil v Terstu pustil. Upamo, de bo o ti priliki tudi zastran prenašanja g. Knobleherjeviga telesa v Neapelnu kej vrvnal, ako se bo zamoglo še do časa napraviti, de bo sl. odbor Marijne družbe na Dunaji potrebne pisma tje odpravil.

Z Dolenskiga nam je došel dopis, ki ne bo škodovalo nekoliko iz njega razznaniti: Zvedivši iz 2 poslednjih listov Zg. Danice stan g. Lavtizarja vam hitro za njegove potrebe toliko in toliko pošljem. Prizadeval si bom, za misijon g. Lavtizarja tudi nadalje še pomočke zbirati in mu jih po vaši dobroti pošiljati.

Ako Bog hoče, bo njegov misijon zanesljivo naj lepši sad rodil za katoliško Cerkev. Ako pa bi bilo pri tem kaj svetovati, bi tole bilo:

1. Naj se g. Lavtizarju serčnost da z naznanilam, de ga bo njegova materna dežela v tem težavnim početju zanesljivo podpirala.

2. Naj bi g. misijonar najpred kupil od divjakov obilu kos zemlje, kakor je g. Knobleher storil v Gondokori, ter bi s tem misijon ob Rudečim jezerji za vselej zagotovil, in naj bi ga posebej „slovenski misijon“ imenoval. Krajnska dežela je ponosna s svojimi gorečimi in pobožnimi misijonarji, naj so oni že pomerli v Afriki, ali pa še delajo v nogradu Gospodovim po severni Ameriki.

Iz Kanala. 18. grud. 1858. Draga Danica! Saj rada sprejemaš, kaj ne, cerkvene novice in jih tudi z veseljem sercam svojim častitim bravcam naznanuješ? Dans ti povem od dveh cerkvenih slovesnost, ki ste se, ni davno kar, v kanalski dekanii godile.

Debelo uro nad Kanalam na desnim bregu dereče Soče stoji verhi hriba prostorna cerkev, Marija-Celj imenovana, kamor ob presv. imenu Marije Device ljudje iz mnogih krajev prav radi romajo. Ta cerkev je pa sama, prav sama ko pušavnik od vasi odločena. Shajajo se tukaj, kakor se mi zdi, ljudje iz 21 vasic ob nedeljah k službi Božji, ktero že skoz 21 let neutrudljivi gospod kaplan Anton Ukmar zvesto opravljajo. Ker so ta častiti gospod že skoz več ostrih zim skušali, kako težavno de je po snegu, ledu in burji vsaki dan pol ure dalječ gori na hrib koraciti, tam gori sv. mašo brat, toraj so si na vso moč prizadevali, de bi se temu nekoliko v okom prišlo. Kaj so si vmislili? Že tri leta je, kar so si prizidali za novo duhovnišnico (farovž) in novo solo, ktero delo so tudi letas, skoraj vse na svoje lastne stroške srečno dokončali. (Pač lep in posnemljiv vzgled za take, ki premorejo!) Marljivi so za svojo, pa še poprej so skerbeli za Božjo hišo, de je veselje v to in uno priti. Ker se jim otroci in ljudje (in tudi njih lastno zdravje) smilijo, de bi tam gori v samotni merzli cerkvi mraza ne terpeli, so si napravili, se ve de po privoljenji visokočastitiga škofijstva, domačo kapelico, kjer zamorejo ob bolj okornih in merzlih dnéh skoz teden sveto maso brati in spovedovati. Ta kapelica je tikama poleg šolske sobe, de so tudi šolski otroci lahko pri sv. maši. — 21. listopada u. l. so jo kanalski gospod fajmošter, Jan. Budav, v pričo imenovaniga gosp. kaplana in še dveh drugih duhovnov blagoslovili v čast sv. Antona Padvanskiga. Po slovitni sv. maši so se vsakteri na svoj dom razšli, potem ko so jih gospod kaplan lepo in prijazno pogostovali in spodobno zahvalili.

Ravno ta gospod fajmošter so napravili v svoji farni cerkvi za svoje farmane v tem svetim letu posebno slovesnost, kakorsne niso že 8 let tukaj imeli, namreč duhovne vaje. Imeli so jih domači duhovni — od 7. zvečer, do 15. grudna opoldne, in nadjati se je de z obilnim duhovnim pridam. Pervi večer je bil govor od dobrote (koristi) tacih sv. vaj, drugi dan zjutraj od desete do $\frac{1}{4}$ popoldne je bila nar prej sv. maša, potem pridiga od cilja in koneca človekoviga in potem kratko premišljevanje čez poprejšnji govor

(consideratio); tudi popoldne je bilo dostojno premišljevanje za pripravljanje k spovedi; — in sv. Obhajilu, poslednjič so bile pa litanije Matere Božje. V četrtek je bila pridiga in premišljevanja od greha; v petek od spreobrnjenja; v saboto od pripomočkov k temu, od presv. Marije Device, pribežališa grešnikov; v nedeljo od usmiljenja Božjiga, v ponedeljek od življenja, smerti in sodbe pravičniga; v torek od življenja, smerti in sodbe grešnika, in v sredo od stanovitnosti v dobrim. Popoldne so bili ti-le nauki: 1) od posebne sodbe, 2) od spraševanja vesti čez misli in besede, 3) od spraševanja vesti čez djanja, 4) od lastnosti spovedi, 5) od dolge spovedi, 6) od zadostovanja, in 7) od priprave k sv. Obhajilu. Ljudi je bilo obilno, zunaj dveh delavnikov. Ob praznikih in pa poslednji dan se je vse terlo, de je bila cerkev premajhna. Koliko se jih je v tih dnevih spovedalo, se ne more čisto vediti, samo to se ve, de se je v 13 dnéh enajst sto vernih obhajalo, kar je pri številu 2000 duš te domače fare dosti (koliko je namreč vmés otrók, ki še niso za sv. Obhajilo). — Poslednji dan je bila slovitna sv. maša z leviti. Med sv. mašo je bilo pa veseljno ali skupno obhajilo, ktero je moglo vsakteriga ganiti, ako je imel le količkaj občutka za dobro. Med obhajanjem se je pela stara pesem: „Jezusa ljubim“ in pri vsakim odstavku je pridigar goreče zdihljeje do ljubiga Jezusa izrekel in ga hvalil za njegovo dobroto, ker se poniža k človeku priti. — Poslednja pridiga od stanovitnosti, ki je z mašo vred od 9 zjutraj do $\frac{3}{4}$ popoldne terpela, je bila posebno lepa in gniljiva. Morde ga ni bilo nobeniga med toliko množico, kteri bi ne bil od veselja točil solz ljubezni do Boga, ker nam je bil tako lep in vesel dan napravil. Desiravno smo bili skoraj cele 4 ure v cerkvi, vender nam je bil čas prekratek in zlo zlo sladek. Tako prijetnih dnevov sim malo doživel. Bog nam jih daj več takih! Naj bo vse k Božji časti!

Iz Goriškiga. 20. grud. Ljuba Danica! Povej čč. gg. bravcam, de v 15. listu l. l. omenjeni močnodušni služabnik Jezusa Kristusa, g. Janez Stibjel, so mesca vel. serp. šli tudi v sveti Rim, se nar višjemu pastirju priklonit: potem nazaj pridši so od drugih prijatlov slovo vzeli, in se koj čez Germanijo k svoji dragi čedi v Ameriko vernili. V znamenitim listu, ki so ga 1. vinotoka (okt.) iz Alehanije (pri Pitsburgu) ljubim staršem pisali, beremo, kako se Božji previdnosti zahvalujejo, de jih je nagle smerti otela. Le majhen vzrok je bil, de niso v tisto barko šli, ki je na morji zgorela, in je toliko ljudi prerano vodni grob požerl. Pa tudi tista barka, na kteri so se peljali, ni bila brez straha. Na širokim morji jo je strašin vihar tri dni tako kot list sem ter tje premetal. Vse je obupno trepetalo, samo naš verli rojak so terdno v Božje varstvo upajoči ne-prestrašeni rešenja čakali. Oj! kaj velja dobra vest!! V.

Z Dunaja. 2 prosenca. † — Različne so šege, s kterimi keršanski narodi prihod Kristusov na svet, njegovo rojstvo obhajajo, buditi v sebi in posebno v svojih mlajših keršanske čutila, buditi in ponoviti vero Vanj, ki je luč sveta. Tako so skorej povsot v navadi jaslice, ki na majhnim prostoru zgodbo tiste zveličanske noči pred oči stavijo in so zlasti mladini neizrečeno po volji. Tu v velikim mestu je pa posebno „božično drevo“ v navadi, kakor je že gotovo mnogim znano. Rodbina, ali kdorkoli želi svojim veselje napraviti, si dobi smrečico in vso ovenčano in razsvitljeno postavi v sobo, v kteri se domači in drugi gostje zberejo, obhajaj božično veselje. Navadno so še posebno za male kake nedolžne veselice, in de je njih veselje polno, dobé razne darila. Današnji svet si je res že malo preveč osvojil, in sem ter tje, kakor se čuje, je ta spomin samo v tem, de se darila dajejo mladim in odraslim — brez kaciga družiga pomena. Razne društva, ki so tu za blagor človeštva ustanovljene, so svojim mnogo veselja napravile, in z božičnim drevesam pravi spomin obhajale, ne le k telesnemu ampak tudi k dušnimu pridu. Tako roko-

delsko, tako druge društva za uboge, katerim so dobrotniki, znani in neznaní, z mnogoterimi darili pripomogli, de je bilo veselje veliko. — O polnoči ni tukej že nekaj let sem duhovniga opravila, kakor drugot. — God in praznik sv. Štefana se je posebno lepo obhajal, ker je patron velike cerkve. Takrat jo gotovo tudi vsak obiše, ki jo more, se saj nekoliko pomuditi v tem veličanskim svetišu Božjim. Le škoda pa, de je na tako obljudenim kraji, in de vozovi, neprenehama sem ter tje derdráje, zelo motijo. — Konec leta je bil slovesno po raznih cerkvah obhaján. Naj imenitniši pridigarji so govorili, kakor dr. Veith, dr. Grusa, o. Patis id. Edin zmed njih je posebno učil, kako varno in skerbno de se mora porabiti zdanji čas, vsak njegov trenutek, ker le ta razloči za sedanje in večno življenje. Nastel je pa še 4 take posebno razločivne čase ali trenutke, ki so za vsakiga človeka rezni, in ti so, kadar človek sv. kerst prejme, kadar kje prvi smertni greh stori, kadar v kak stan stopi, in kadar je na smertni postelji. Ti so tehtni prigodki v življenji, in zato de bi jih tudi drugi premisljevali, sim jih sim zapisal. — In tako nam je vtinilo staro in se zaznalo novo leto, ktero naj bo vsim zveličavno! — **Z Bogam!**

Pristavek. Nekimu štirskimu dopisniku v časnik *Grenzbote* v Lipsii, kateri možak naj berže de katoliški kruh je, se pa katoliški duh nič dosti ne prileže, ker zdi se mu, kakor je čutiti, vse preveč, de je štirska zemlja katoliška, de se katoliško življenje poživlja, de so misijoni. In de je „*Curiosum*“ tega možaka napolnjen, sledi na zadnje še pritiklje od vic in nekaj rek znaniga Teceljna. Dopis.

Iz Laškiga nam piše v. č. gosp. Nikol. Olivieri, ter naznanja, de je prejel zbirke v Danici, ki smo mu jih bili undan poslali. „O, Bog poplačaj vašo ljubezen“, pravi on med drugim, „zakaj naravnost povém, de sim bil prav močno potreben, ker imam velike stroške. Ali previdnost Božja nikoli ne odstopi, ter vedno zbuduje občutke ljubezni v sercih dobrotnih ljudi itd.“ Pravi poslednjič, de sta s tovaršem prišla iz Egipta s 17 zamurkami in 5 zamurčki in se bota podala proti Nemškemu in morebiti tudi Ljubljano zadela, vender pa ne vé za gotovo. — Slehern tedaj lahko sprevidi, kako s svojimi darovi za g. Olivieri-*ev* misijon pripomore h kerstu neverških otrok in zraven tega tudi serce temu usmiljenimu starčku tako prijetno razveseli. — to serce, ki živi in diha le za časno in večno srečo nesrečnih vsuznjenih otrok iz vroče Afrike.

Razgled po keršanskim svetu.

V Rimu so dunajski kardinal vikši škof Raušer 23. u. m. (kamor so 18. dospeli) prejeli kardinalski klobuk. Najpred so v sikstinski kapeli navadno prisego opravili, potem so bili v konsistorialni dvorani dopušeni k nožnimu, potem k ročnimu kušljeju in poslednjič k objemljeju. Njih svetlost so objeli potem druge kardinale, so vzeli v posest redu primerni sedež ter se povernili k papeževimu tronu, prejet iz rok Njih svetosti kardinalski klobuk. — O ti priliki je bil vdrgič govor, de naj bi se častitljivi služabnik Božji Janez Sarkander za svetnika razglasil.

Na Rusovskim želé zopet katoliške usmiljene sestre imeti, ki so jih bili pod cesarjem Nikolajem iz njih hiš pregnali, njih posestev poropali in jih, kolikor moč, od predništva odtergali in razkropili, tako de zdaj le še ali posamezno pri svojih svojcih živé, ali pa k večimu po 2 ali 3 skupaj. V krimski vojski je Rus spoznal, de so usmiljene sestre potrebne, torcj so sperviga skušali z usmiljenicami zmešane (obojne) vere; pa se ni dalo. Potlej so hotli iz Rusinj greške vere usmiljenice imeti, pa tudi to ni bilo nič boljši kakor z luteranskimi diakoniaricami. Dve leti zdaj je, kar spoznajo, de le s katoliškimi Vincentinaricami se da zaželeni vspeh doseči, in mislijo jih zastran njih vere čisto v miru pustiti, le samo nadzorstvu Lazaristov bi jih še radi odtegnili.

V Lionu na Francoskim je vstala nova družba „bratje Deteta Jezusa“, tovarši živé po 3. redu sv. Franciška Asiškiga. Družba ima namen, iskati ubožne otroke, ki brez nauka in vere rasejo, jih oskerbeti, učiti in za prvo sv. Obhajilo pripravljati. V hiši, ki jo v ta namen zidajo, bo šola, cerkev in sprejemnišnica, in bo zamogla 1000 do 1200 taciš zapušencov sprejeti. Dosihmal je bilo po 70 otrok na leto tako otetih.

Španjolska kraljica bo dala v spomin razglašene verske resnice od neomadežaniga spočetja presv. Marije Device v Madridu imenitno cerkev zidati, ktera bo primerna velikosti in blišu poglavitniga mesta španjolskiga kraljestva.

V Kaneji na Turškim zvé pred nekim časam mlada turkinja, de zdaj je pripušeno turkam prestopiti k veri, ktera se komu prava zdi, se odmeni, de hoče biti kristjana in se dá kerstiti. Paša to zvé, jo pokliče in se ji prilizuje s perviga, potlej pa ji žuga, ako od tega ne odstopi, in ko nič ne opravi, jo v Carjigrad pošlje, kjer je bila čez pet mescev v ječ? zaperta in večkrat od nekiga suznja šibana. Čern kruh in voda sta ji bila edini živež, in rume-niga solnca ves ta čas ni vidila. De bi jo ostrašili, so tudi razne živali k nji zapirali. Francoski poslanec to zvé, poskerbi za nesrečno jetnico, in precej je bila izpušena. Ta deklica živi zdaj pri nunah sv. Jožefa v Sini, ime ji je Marija. — Bog nam daj večkrat taciš dogodkov slišati, in bomo zmiraj bolj poterjeni, de ne molimo zastoj: „O Jezus zavolj svoje svete smerti na križu se usmili ubožnih turkov!“

Šolskim bratam v Kairi je namestni kralj Said paša daroval hišo in še 30.000 frankov na verh. Tudi v Aleksandrii ti dobrotni redniki nezmožne mladosti se nimajo posebne hiše, temuč bratje sv. Franciška jim v svojim samostanu z rejenci vred dajo stanovanje.

V Diarbekiru, kakor piše „*Journ. de Const.*“, je vstal pred nekim časam znamenit razpor med Agap-am, škofam nezedinjenih Armencev, in njegovo občino, in de se je zavolj tega mnogo rodovin, kakih 1.500 duš, pred 2 mesca-ma odmenilo, de hočejo v katoliško Cerkev prestopiti, kakih 2.000 pa de jih je sprejelo nezedinjeno greško vero. U nih 1.500 Armenov je v Diarbekiru zidalo armensko-katoliško cerkev.

Kitajci neverniki so misijonarja Chaplain-a (Šaplèna), iz družbe Jezusove, pred nekaj časam takole trinožili ali martrali. Najpred so ga šibali. Nekaj mladih kitajskih spreobrnjencov poprosi klečé sodnika, naj jim dopusti kazin terpeti za ostareliga duhovna. „Terpeli bote vi z njim“, se zadere nad njimi neusmiljeni sodnik, in obsodi jih k ravno tistimu terpljenju. Pobožni misijonar je dobil dva dni po 150 udarcov, in čudo je, de ni umerl med njimi. Ker je te bolečine s prečudno poterpežljivostjo prenašal, so mislili neverniki, de je vrac, in so torej skušali mnogih prazno-verških pomočkov, de bi iz njega pregnali „hudobo poterpežljivosti“, kakor so to imenovali. Dan pozneje je mogel preterpeti tako imenovane nožne bolečine, to je, privezali so ga za kol, in nečloveki so mu jeli na kosce meso s telesa rezati. Roke, noge, ramé, pleča in persi so mu bile tako razmesarjene; potem so mu trebuh razparali, iztergali čeva in so jih vergli volkovam, ki so bili v gajbi zaperti. Po vsim tem mu je brič glavo odsekal. Chaplain je veliko let po Kitajskim luč sv. vere razširjal, in zdaj je svoje življenje v slavnim mučenstvu dokončal.

Drobtine.

(Sramožljivost.) „Kdor se le pred ljudmi, ne pa pred Bogam sramuje, njegovo serce ima malo vrednosti“, dobro znamnje za človeka je, de je sramožljiv pred Bogam; kdor je sramožljiv, ne greši tako lahko, ker sramožljivost je del vere; sramožljivost ino vera ste zmiraj združeni, če se ena zgubi, ste obe zgubljeni. Kteri so pobožni? Sra-

možljivi. — Kteri so pravi sramožljivi? kteri se pred Bogam ravno tako sramujejo, kakor ko bi jih ljudje vidili. —

(Tovarsšije.) Odtegni se slabim tovaršijam, ne pečaj se z njimi, zderži svoje noge od njih srede, ker v njih zanjke se utegneš zaplesti.

(Dar.) Malo ali veliko, če je le serce k nebesam obrnjeno, ker ne gleda se na velikost darú, temuč le de se z dobro voljo dá.

(Blagor človeku), kteriga smertna ura je kakor ura njegoviga rojstva, to je, kteri tako nedolžen svet zapusti, kakor je na svet prišel. J. K.

Duhovske zadeve.

V ljubljanski škofii. Fara Studeno je bila izpraznjena, kjer se je gosp. Jak. Kušlan, ondotni fajm., podal v pokoj, in je zdaj g. Jož. Germek-u, dobovškemu farnimu vikarju, podeljena. Dobovec pa je s 30. u. m. razpisan.

V terzaško-koperski škofii. Po odstopu v pokoj v. č. stolniga dekana g. Petra Aleša, ki so skoz 30 let neutrudeno in v blagor duhovstva in šolstva dekanii intra in extra muros opravljali, so zvoljeni dekan intra muros v. č. g. korar Jožef D'Andri; dekan in šolski nadglednik extra muros pa v. č. g. Jakob Koman, fajm. v Servoli; oba sta l. t. m. nastopila. Dalje so postavljeni in prestavljeni č. gg.: Fel. Sikič fajm. v Pirani; Jož. Bratulich fajm. v Cepiču; Korl L. Hut vodja, učenik in kat. v Kastvi; Jož. Princ iz Klanca v Klano za adm.; Mark. Andolšek za Berd v Klancu ekspoz.; Mat. Sešek s Krošic na Berda ekspoz.; Jan. Ferjan z Boruta v Krašico ekspoz.; Jan. Gergurina s Cepiča v Boruto ekspoz.; Mat. Suplina s Pazna v Vranje za farn. namest.; Jan. Sust. n. p., v Pazen duh. pom.; Ant. Nesič, n. p., v Gimino duh. pom.; Jož. Fonda, klerik, po izverš. bogosl. za učenika k solinskim šolam v Pirano.

Spremembe v lavantinski škofii. Prečastiti gospod Jožef Rozman, korar stolne cerkve in višji ogleda ljudskih šol, so prejeli nadfaro v Konjical. — Gosp. Jožef Katič pride za namestnika v Roje (Rojach). — g. Jožef Hajšek za kaplana v Vuzenice. — Umerl je č. g. Jakob Dobravec, fajmester v Rojah. R. l. P.!

Milí darovi.

Za misijon gosp. Lavtizarja:

Neimenovana dobrotnica po g. M. 6 gold. G. A. P. 3 gld. Njegova družina in nekteri občani 2 gold. Pridne čbelice: „Hvaljen bodi Jezus in Marija!“ 67 gold. 14 kr. G. Peter Leben 3 gold. Čast. duhovšina v Postojni z vošilam: Božja roka naj podpira gosp. misijonarja Lavtizarja v Ameriki 22 gold. G. A. F. 2 gold. G. Jož. Aliančić, kapl. v Dolu 2 gold. Mar. Železnikar 2 gold. Pridi k nam Tvoje kraljestvo 9 gold. 24 kr. G. J. Lavrač iz moravske fare 1 gold. Zapoška podfara 11 gold. G. J. V. 1 gold. G. f. K. L. 5 gold. G. k. A. P. 3 gold. G. Mart. Narobe 4 gl. S sv. Gore gosp. J., de bi se molilo za pastirja in farmane, v namen sv. leta 6 gold. Tri dobrotne roke 1 gld. V spomin sv. leta 50 kr. G. J. J. 5 gold. G. Levi Stih (?) 5 gold. Žulnate roke 40 kr. J. B. in Th. 2 gold. M. Ž. 1 gold. M. K. 30 kr. G. K. T. 2 gold. 27 kr. G. A. G. 1 gold. 27 kr. Bog usliši vašo in našo molitev! J. O. v M. 2 gold. 48 kr. G. J. A—o 3 gold. Iz dobriga namena 1 gold. G. Valentin Pretnar, fajmester pri sv. Križu poleg Turna 5 gold. G. Janez Sajovic, kaplan ondi 1 gold. Neimenovan po g. G. K. 1 križ. tol. = 2 gold. 12 kr. G. Fr. Kosar 5 gold. Bog nam odpusti grehe! 6 gl. 50 kr. n. d.

Za misijon gosp. Olivieri-a:

A. F. 2 gold. Mar. Žel. 2 gold. G. J. V. 1 gold.

S sv. Gore, de bi se molilo za pastirja in farmane, v namen sv. leta 6 gold. Iz R. 20 st. in 2 n. kr.

Za afrikanski misijon:

G. P. Leben 2 gold. G. A. F. 3 gold. S sv. Gore, de bi se molilo za pastirja in farmane, v namen sv. leta 6 gold. Iz šent-Lamprehta 5 gold. 42 kr. Dobri duši 2 gold. Z Ježice 1 gold. J. P. 5 gold. O. K. 1 gold. M. V. 1 gold. 52 kr. O. S. 6 gold. G. A. G. 1 gold. Iz dobriga namena 26 kr. G. Ant. L. 45 kr. n. d.

Za kat. cerkev in bolnišnico v Jablunki:

S sv. G. v namen sv. leta in de bi se za pastirja in farmane molilo 2 gold. G. J. A—o 1 gold.

Obrajt.

5 gold. od Mar. Ž „za mile darove in razširjanje sv. kat. cerkve“ poslane, smo takole razdelili: za misijon g. Lavtizarja 2 gold., za g. Olivieri-a 2 gold., za druge reve 1 gold. G. J. V. ostanek od naročila 2 gold. 26 kr. in 2 solda takole: 1 gold. za g. Lavtizarjev mis., 1 gold. za mis. g. Olivieri-a, drugo za razne reve. G. J. J.: Od G. prejeli 4 gold. 52 kr. za naše zamurce. Danti detur ut abundet! 20 gold. iz več nedolžnih rok — obrnili Vašimu blagimu in namenu sv. leta primerno. Božja roka plačaj in poverni! Z Ježice 1 tolar: 1 gold. za mis. g. Olivieri-a, 1 gold. v Jablunko. „Iz dobriga namena“ pol cekina = 2 gold. 26 kr. st. d.: 1 gold. za g. Lavtizarjev mis., 26 kr. za afrik. mis., 1 gold. za take, ki Vam bodo družih cekinov z nebes prosili. Iz Celja 7 gold. 47 kr.: Za g. Lavtizarjev misijon 5 gold., za afrikanskiga 1 gold., drugo za g. Olivieri-a.

Za dr. Knobleherjev spominek.

Prenek od 1.—12. naznanila 4 cek. in 889 gold. 26 kr.

G. J. Rebol, 1 gold. G. J. Gruden 2 gold. M. Rihar 53 kr. G. A. F. 2 gold. Anton Favet 30 kr., Ant. Ruštja 30 kr., drugi Ant. Ruštja 30 kr., in J. V. 30 kr.; vsi 4 iz Škril. G. Jož. Aliančić, kapl. v Dolu 1 gold. G. Mart. N. v V. g. 1 gold. Z Dunaja 3 gold. Iz dobriga namena pol cekina = 2 gold. 26 kr.

Skupej: 15 gold. 19 kr.

S poprejšnjim: 4 cek. in 904 „ 45 „

Pogovori z gg. dopisovavci.

Nebeški blagor v. č. g. K. L. za tisto, kar so dom. zamurci za jaslice dobili. Ravno tako dobrotnim gg. J. V., H. N., in Katter hejrak-u na Isterskim. — G. A. F.: Blagor blazimu sercu! — Iz Kamnika prejeli 5 gold. 24 kr. za brat. sv. Detinstva. — Č. O. V.: Serčin pozdrav in hvala! — G. P.: Bo; za uno mi nič ni znano. — Z Loke dobili 5 gold. (od koga; v kak namen? Prosimo odg.). — V. č. g. d. K.: Vse s posebno hvaležnostjo sprejeli in opravili. Černi svoje dolžnosti ne bodo smeli pozabiti. — G. J. V.: Hvala! — G. M.: Se bo spolnilo prej ko prej. — G. B.: Tudi prav; Bog poverni! — G. G.: Upamo, de zdaj ste že saj prejeli? — G. J. V—k: Opravili. — Na sv. G.: pastirju in ovcam: Bog poverni! — G. H.: Prejeli. Se bo vse vravnalo. — G. Levi: Nam bo prav ljubo, le pošljite! — G. P—c: S posebno hvaležnostjo prejeli. — G. J. B.: Fiet. Za poslano hvala! Sicer: Tu ne cede malis, sed contra audacior ito! — G. Jož. R. kram.: Sveto pismo nove zaveze je natisnjeno in se dobi v knežješkofjski pisarnici. — G. B.: Prav primerno času. — G. A. N. v K.: Naročili; ostanek 18 šestice po Vaši dobroti v kaso černih; Bog plati! — G. G. v G.: Naročili in odrajtali. — G. J. O. v M.: Vse opravili. — G. J. M. v R.: Za oba opravili; ostanek 20 st. kr. in 2 solda g. Olivieri-u. — G. J. A.: Trije trikrat hvalo! Naročili. — O. M.: Vse opravljeno. — G. Ant. H. pri M. B. na Jez.: Danica velja za celo leto 2 gold. 70 kr. n. d. Smo jo Vam poslali. — G. Š.: Ostanek 45 kr. za g. Olivieri-a. — G. K.: Gratias!